

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בניים בני בני כשתילי זתים סביב לשלחנם,
חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשת חיי שרה

אות א

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני ולה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חיי ומזוני

נלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

**הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שעשון העבואר'
לזכות**

**התנרס הנכבד
החפץ בעילום שמו**

**זכות העחבר
ברכותו והבטחותו**

יעעדו לו להחברך בכל געשוי ידיו
ויעלא ה' כל עשאלות לבו לטובה ולברכה
לראות תמיד שפע ברכה והצלחה
ויקוים בו ברכת העחבר
'ועיניכם תראינה בניס בניס
כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
חכמים ועבנים בתים עלאים כל טוב
גם עושר גם כבוד.

**לשוחפות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שעשון**

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

**יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
'זרע שמשון'**

לקבלת הגיון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאסקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל זילברברג
05271-66450

נתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות
והפצת המליונות והספרים.

נתן להפקוד בבנק מדינתיל (17) סניף 635
מספר השבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו מן נתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודביו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקתו, וזושפע על הלומדים ועל המסיעים
כני חיי ומזוני ועל טוב סלה
כהבטחות
בהקדמת ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעמיק ברבדיו רבנו ולבארם כראוי עד חוכן שמשנת ידיו, אולם דברי רבנו עמוקים מני ים ואין כבודנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו והעיונו, ובודאי לא לקבוע כשה שכתב שזה הירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים ה"ו שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותנו הקדמונים, בודאי לא על רבנו הקדוש ז"ע ויהיה תלונתכם בו אם עלינו, ובקשתנו שטוהה לטי מיהלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים ויתרי דאויים בהבנת דברי רבנו, אא מנטי שמיציאם לודינו ככרי שנובל לתקנם ולשלכם במהרהרות הבאות, ובוה יהיה הלקו עמנו כוביו הרבים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים,
וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרִשְׁת חַיֵּי שָׂרָה

א

'אִשָּׁה יְרָאת ה' היא תְּתַהַלֵּל' (משלי ב'ר מו, א), וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שָׁבָה
לא, ל', **'אִשָּׁת חַיִל עֲמָרְת בְּעֵלָה'** (רש"י בראשית כא, יב). וּלְכַבֹּדָהּ נִפְרָשׁ כָּל
בְּעֵלָה' (שם יב, ד), זו שָׂרָה, בְּעֵלָה נִתְעַטֵּר **פְּרִשְׁת אִשָּׁת חַיִל** (משלי לא), כִּי ה'

זרע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

א

דרוש בפרק 'אשת חיל'

שהוא היה טפל לה בנביאות (רש"י בראשית
כא, יב).¹

וּלְכַבֹּדָהּ של שרה אמנו, נִפְרָשׁ כָּל
פְּרִשְׁת אִשָּׁת חַיִל (משלי לא) כרמזו על
מעלותיה של שרה, וכמבואר במדרש
תנחומא (אות ד'), שכשהספיד אברהם את
שרה, דרש עליה כל פרשה זו, כִּי ה'
הַמְּבֹאֵר עָלֶינָּה - כפי אשר תהיה עזרתו של

הקדמה

'אִשָּׁה יְרָאת ה' היא תְּתַהַלֵּל' (משלי לא,
ל')², **'אִשָּׁת חַיִל עֲמָרְת בְּעֵלָה'** (שם יב, ד)³, זו
שָׂרָה (במדב"ר יח, כא)⁴, והיינו שאברהם
אבינו, בְּעֵלָהּ של שרה, נִתְעַטֵּר בָּהּ -
החשיבה כאילו היא העטרה שלו (ב"ר מו,
א)⁵, וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שָׁבָה - וכן נתעטר
אברהם ברוח הקודש שהיתה לשרה,

ציטונים ומקורות

וזהו מה שממשיך רבנו לפרש במתיקות בהמשך
המאמר. ד. לשון המדרש, 'ויאמר אלוקים שרי
אשתך' וגו' (בראשית יז, טו), כתיב (משלי יב) 'אשת
חיל עטרת בעלה', אמר רבי אחא, בעלה נתעטר בה,
והיא לא נתעטרה בבעלה. רבנן אמרי, מרתא דבעלה,
בכל מקום האיש גוזר, ברם הכא (בראשית כא, יב)
כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה'.
ה. פירוש, על הפסוק הנ"ל 'כל אשר תאמר אליך
שרה שמע בקולה', פירש רש"י, שמע בקולה, בקול
רוח הקודש שבה, ע"כ. והואיל והתבאר ששרה היתה
עטרה לבעלה, בכך שאברהם נצטווה לשמוע בקולה,
ו'בקולה' היינו קול רוח הקודש שבה, נמצא
שאברהם נתעטר ב'יה וברוח הקודש שבה'. והיינו
כמו שכתב רש"י (שם) שאברהם היה טפל לשרה
בנביאות [וכך מבואר במדרש (שמו"ר א, א)].
ו. לשון המדרש תנחומא, זה שאמר הכתוב 'אשת חיל

א. לשון הפסוק, 'שָׁקֵר הַחַן וְהַכֵּל הַיָּפִי אִשָּׁה יְרָאת ה'
היא תְּתַהַלֵּל'. ב. לשון הפסוק, 'אִשָּׁת חַיִל עֲמָרְת
בְּעֵלָהּ וּכְרָבָב בְּעֲצֻמוֹתָיו מִבִּישָׁה'. ג. לשון המדרש,
'אשת חיל עטרת בעלה', זו שרה. אמנם מדברי רבנו
שהקדים את הפסוק 'אשה יראת ה' היא תתהלל',
נראה שהבין, שגם מה שכתוב 'אשה יראת ה' היא
תתהלל' בסוף פרשת 'אשת חיל', הכוונה לשרה. ואכן
בילקוט שמעוני (משלי רמז תתקסד) דרשו 'אשת חיל
מי ימצא', זו שרה, דכתיב בה (בראשית יב, יא) 'הנה
נא ידעתי כי אשה יפת מראה את'. [וכן במדרש
תנחומא (אות ד) דרשו, 'אשת חיל עטרת בעלה' זה
אברהם שהיה מקונן על שרה, מה כתיב למעלה מן
הענין 'ותמת שרה' וגו', התחיל אברהם לבכות עליה,
ולומר 'אשת חיל מי ימצא בטח בה לב בעלה'. וכן
נדרש כל שאר המזמור, על שרה]. ואם כן, כל
הפרשה והמעלות המנויות שם מתפרשות על שרה,

הטובה עלינו, ואחר כך נבוא לבאור הפרשה.

'אשת חיל מי ימצא וכו', קשה, דממה נפשך, אם יש אשת חיל בעולם, איזה אדם ימצאנה. ואם לא יש בעולם אשת חיל, פשיטא שאי אפשר להמצא.

באור פסוקי אשת חיל עד סוף משל

ובפרק ו' דיבמות (סג, ב) אמרינו,

במערכא כי נסיב איניש אתתא אמרי ליה הכי, 'מצא' (שם יח, כב) או 'מוצא' (קהלת ז, כו). וחקשה שם הרי"ף (על עין יעקב ד"ה כיון), שזו לבאורה שאלה בלי טעם, דאיך אפשר לחתן בן לילה אחד סמוך לנשואיו, שיהיה יודע אם

מאמרם ז"ל כי נסיב איניש איתתא, מוצא או מוצא

זרע שמשון המבואר

דקדוקים בדברי הגמרא ששאלו לחתן אם אשתו טובה

ונראה לתרץ, בהקדם מה שבגמרא בפרק ו' דיבמות (סג, ב) אמרינו, במערכא כי נסיב איניש אתתא - בארץ ישראל, כשאיש נשא את אשתו, למחרת הנישואין אמרי ליה הכי - היו בני אדם שואלים אותו כך, **מצא או מוצא** - האם אשתך טובה, בבחינת 'מצא', ככתוב (משלי יח, כב) **מצא אשה מצא טוב**, או שמא היא אשה רעה, בבחינת 'מוצא', ככתוב (קהלת ז, כו) **ומוצא אני מר ממנות את האשה**.

והקשה שם הרי"ף (על עין יעקב ד"ה כיון), שזו לבאורה שאלה בלי טעם - שאלה שאין ראוי לשאול אותה, דאיך אפשר לחתן בן לילה אחד סמוך לנשואיו - העומד לאחר הלילה הראשון לנישואיו, שיהיה יודע אם מצא אשה

הקב"ה עמנו להצליחנו בזה, ואחר כך נבוא לבאור הפרשה - פרשת חיי שרה.

תמיהה האם שייך למצוא אשת חיל **'אשת חיל מי ימצא וכו'** ורחק מפנינים מכרה' (משלי לא, י). קשה - יש להקשות על הלשון 'אשת חיל מי ימצא', שפירושו מי הוא אשר יוכל למצוא 'אשת חיל' - אשה כשירה, שמזדרזת בעשיית מצוות ובמעשים טובים, שהוא דבר שאינו מצוי¹, דממה נפשך, אם יש בנמצא אשת חיל בעולם, הרי שבעל כרחך איזה אדם ימצאנה, ולמה אמר 'מי ימצא', שמשמע שלא שייך כלל למצוא אותה ואין מי שימצא אותה. ואם לא יש בעולם שום אשת חיל, הרי פשיטא שאי אפשר להמצא - לא יתכן שאיזה איש ימצאה, ולא הוצרך הפסוק להשיענו זאת.

ציונים ומקורות

רש"י שם. ת. ע"פ מצודת דוד. ט. לשון הגמרא, במערכא כי נסיב איניש איתתא, אמרי ליה הכי, מצא או מוצא, מצא דכתיב 'מצא אשה מצא טוב', מוצא דכתיב 'ומוצא אני מר ממות את האשה'. י. כך הוא פירוש דברי הגמרא בפשטות, וכפי שהבינים הרי"ף שרבינו מביא בסמוך. אך רבינו מבאר

עטרת בעלה, זה אברהם שהיה מקונן על שרה, מה כתיב למעלה מן הענין 'ותמת שרה וגו' (בראשית כג, ב), התחיל אברהם לבכות עליה ולומר 'אשת חיל מי ימצא בטח בה לב בעלה וכו', ע"כ. ועיין שם שדורש את כל הפרשה. ז. ע"פ לשון הפסוק (עזרא ח, יח) 'כיד אלוקינו הטובה עלינו, ופירוש

רוֹצֵה לֹאמֵר לְאַחַר שְׁנִכְנִסָּה עִמּוֹ לְחֶפֶה,
כְּמוֹ שְׂכַתְבֵי הָרֶב ו'ל, אֶלֶּא כְּשָׁבֵא
מִתְחַלֶּה בְּשַׁעַת שְׂדוּכִין לְשִׁדְךָ לֹא אִשָּׁה,
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עִמָּה אַרְוִסִין וְקִדּוּשִׁין
וְלִקְחַת אֹתָהּ לֹא לְאִשָּׁה, הֵיוּ שׁוֹאֲלִים לֹא,
'מִצָּא' או 'מוֹצָא'.

וְכִנְיָנְתָם הֵיְתָה לְשֶׁאֵל לְאוֹתוֹ הַחֶתָן,
אִם זֹאת הָאִשָּׁה כְּאִתָּהּ לֹא
בְּלֵי תַפְלָה וּבְלֵי שׁוֹם הַפְּצָרָה שְׁלוֹ,

זרע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

ביאור השאלה אם השידוך נגזר לפני
יצירתו או שבא בכח התפלה
וְלִדְרֹן, קָשְׁיָא מַעֲיָקְרָא לִיתָא - לדעתנו
הקושיא אינה קיימת מתחילתה, דמה
שאמרו בגמרא כי נסיב איש איתתא, אינו
רוֹצֵה לֹאמֵר, שְׁלֹאֲחַר שְׁנִכְנִסָּה עִמּוֹ לְחֶפֶה
וכבר נישאו זה לזה, היו שואלים אותו
'מִצָּא או מוֹצָא', כְּמוֹ שְׂכַתְבֵי הָרֶב - הרי"ף
ו'ל. אֶלֶּא רוֹצֵה לֹאמֵר, כְּשָׁבֵא הַאִישׁ
מִתְחַלֶּה בְּשַׁעַת שְׂדוּכִין לְשִׁדְךָ לֹא אִשָּׁה -
היינו קודם שמשתדך עם אשה פלונית,
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עִמָּה אַרְוִסִין וְקִדּוּשִׁין וְלִקְחַת
אוֹתָהּ לֹא לְאִשָּׁה - שתינישא לו וידור עמה,
אז הֵיוּ שׁוֹאֲלִים לֹא בְּנֵי מַעְרַבָא, האם
שידוך זה הוא בבחינת 'מִצָּא' או בבחינת
'מוֹצָא'. וְכִנְיָנְתָם הֵיְתָה לְשֶׁאֵל לְאוֹתוֹ הַחֶתָן,
אִם זֹאת הָאִשָּׁה שָׁבֵא לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה,
כְּאִתָּהּ לֹא בְּלֵי תַפְלָה וּבְלֵי שׁוֹם הַפְּצָרָה שְׁלוֹ -
שלא התפלל או הרבה בבקשות מאת

מִצָּא אִשָּׁה טוֹבָה או רַעָה, שְׂדֵה לֹא יִבְחֵן
אֶלֶּא בְּהַמְשַׁךְ הַזְּמַן. וְעוֹד, מַה תּוֹעֵלֶת
יֵשׁ בְּשִׁאֲלָתָם, דְּמַמָּה נִפְשָׁךְ, שָׂאָם הִיא
אִשָּׁה טוֹבָה, גַּם בְּלֹא דְבַרְיָהֶם הִיא
טוֹבָה, וְאִם מִצָּא אִשָּׁה רַעָה, מַה בְּיָדוֹ
שֶׁל זֶה לַעֲשׂוֹת, וְאֵתוֹ לְנַחֲוּמִי, צְעוּרֵי קָא
מִצְעָרֵי לִיה. ועיי"ש שְׁתַּרְיָן מַה שְׁתַּרְיָן.
וְלִדְרֹן קָשְׁיָא מַעֲיָקְרָא לִיתָא, דְּכִי
נָסִיב אִישׁ אִיתָתָא, אֵינּוּ

טוֹבָה או רַעָה, שֶׁהֵרִי זֶה לֹא יִבְחֵן - לא
יתברר לו אֶלֶּא בְּהַמְשַׁךְ הַזְּמַן שִׁדּוּר עִמָּה
לאחר הנישואין.

וְעוֹד הַקְּשָׁה, מַה - אֵיזוֹ תּוֹעֵלֶת יֵשׁ
לְחֶתָן בְּשִׁאֲלָתָם שֶׁל בְּנֵי מַעְרַבָא, דְּלִכְאוּרָה
מַמָּה נִפְשָׁךְ אֵין בַּה תּוֹעֵלֶת, שָׂאָם הִיא אִשָּׁה
טוֹבָה, הֵרִי גַּם בְּלֹא דְבַרְיָהֶם הִיא טוֹבָה,
וְהוּא יִשְׁמַח עִמָּה גַּם בְּלֹא דְבַרְיָהֶם. וְאִם
מִצָּא אִשָּׁה רַעָה, מַה בְּיָדוֹ שֶׁל זֶה שֶׁנִּשְׂא
אוֹתָהּ לַעֲשׂוֹת, וְכִי אִפְשָׁר לוֹ לְהַפּוֹךְ אוֹתָהּ
לְאִשָּׁה טוֹבָה, וְאֵתוֹ לְנַחֲוּמִי, צְעוּרֵי קָא
מִצְעָרֵי לִיה (כתובות ח, ב), וְכִי בִזְמַן שֶׁאִדָּם
שְׂרׁוֹי בְּצַעַר, כְּגוֹן כְּשֶׁמִּתְבַּרֵּר לוֹ שֶׁהָאִשָּׁה
שֶׁלְקַח אֵינָה טוֹבָה, שֶׁאִז הִיא רְאוּיָא
לְאַחֲרִים לְנַחֵם אוֹתוֹ עַל צַרְתּוֹ, הָאִם רְאוּיָא
שְׁבִנֵי מַעְרַבָא יַעֲשׂוּ אֶת הַהִיפֹךְ וַיַּצְעֲרוּהוּ
יֹתֵר, עַל יְדֵי דִיבּוּרָם שֶׁאִשָּׁה הַרְעָה הִיא
יֹתֵר מֵרַמֵּהמוֹת. וְעֵינִין שֶׁם בְּרִי"ף, שְׁתַּרְיָן
מַה שְׁתַּרְיָן."

ציזונים ומקורות

הם מחולים לגמרי, והזדוונות נחשבים לו כזכויות.
אבל אם ח"ו ישוב לכסלה ויחטא, מגלגלין עליו את
כל חטאיו שנמחלו קודם הנישואין. והאריך לבאר

בהמשך את דברי הגמרא באופן אחר. יא. שאף
שהחתן נמחלין לו עוונותיו, מכל מקום הם כמנחמים
בקופסא, ואם לאחר הנישואין הוא מתהלך בצדקות,

בְּנֵדָאֵי הִיא הִיא הַמְּזֵל שְׁלוֹ וּבֵת זִוְגָתוֹ. וְזֶהוּ 'מִצָּא' לְשׁוֹן עֵבֶר, לְרַמּוֹז לְאַרְבָּעִים יוֹם קָדָם יְצִירַת הַזָּרָה, שְׁאֵז יוֹצֵאת הַבֵּת קוֹל, בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי (סוּטָה ב, א).
אִן אִם זֹאת הָאִשָּׁה בָּאתָה לֹא עַל יְדֵי

זרע שמשון המבואר

שמא איש אחר יתפלל שאשה זאת תזדמן לו להנשא לו, ותפילתו תתקבל והיא תתארס עמו, אף שהבת קול הכריז שהיא ראויה להנשא לאיש אחר. ומבואר, שאפשר שתפילת מי שאינו בן זוגה תועיל לזכות בה, ולהפסידה מבן זוגה. וזהו מה ששאלו את החתן 'או מוצא' לשון הזוהר, האם היא אשה שמצאנה עתה על ידי תפילותיו, ולא היתה מזומנת לו כבר מקודם על ידי הבת קול שלפני הלידה.

הנושא אשה שלא על פי הבת קול, אין זיווג עולה יפה, והתפילה מועילה בכך

וְאִזּוּ - אם הוא משתדך עם אשה שלא הכריזו הבת קול עבורו, אלא זכה בה רק על ידי תפילותיו, אין זיווג עולה יפה - חייו עמה אינם מצליחים כראוי, כְּהִיא דְרָבָא - כהמעשה שאירע אצל רבא, כמובא בגמרא בְּפֶרֶק ג' דְּמוֹעֵד קָמָן (שם)¹⁰,

הקב"ה שתסכים אשה זו להשתדך עמו, שאז בְּנֵדָאֵי הִיא הִיא הַמְּזֵל שְׁלוֹ וּבֵת זִוְגָתוֹ - שקודם שנולד, גזרו בשמים שהם יינשאו זה עם זה⁹. וזהו 'מִצָּא', שהוא לְשׁוֹן עֵבֶר, שלשון זה בא לְרַמּוֹז לְאַרְבָּעִים יוֹם קָדָם יְצִירַת הַזָּרָה, שאז כבר מצא אותה, שְׁהָרִי אִזּוּ יוֹצֵאת הַבֵּת קוֹל וְאוֹמֶרֶת, בֵּת פְּלוֹנִי תִהְיֶה לְאִשָּׁה לְפְלוֹנִי, כמבואר בגמרא (סוטה ב, א)⁹.

או אם - שמא זאת האשה שהשתדך עמה, בָּאתָה לֹא עַל יְדֵי תְּפִלּוֹתַי שֶׁהִתְפַּלַּל עָלֶיךָ, שלפעמים אדם מוצא אשה לישאנה בכח התפילה, אף שלא הכריזו הבת קול עליה, וּבְכֵמוֹ שְׁאָמְרוּ בְּגִמְרָא (מו"ק יח, ב)⁷, שמותר לארס אשה בחולו של מועד, ואין לעכב את האירוסין עד אחרי החג, מפני שחוששים שְׁמָא יִקְדָּמְנוּ אִישׁ אַחֵר בְּרַחֲמִים - בתפילה, ויתארס עמה לפניו, כלומר,

ציונים ומקורות

לפלוני, בית פלוני לפלוני, שדה פלוני לפלוני. לא קשיא, הא בזוג ראשון, הא בזוג שני. יד. לשון הגמרא, אמר שמואל, מותר לארס אשה בחולו של מועד שמא יקדמונו אחר וכו', ומי אמר שמואל שמא יקדמונו אחר, והאמר רב יהודה אמר שמואל, בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת, בת פלוני לפלוני, שדה פלוני לפלוני. אלא שמא יקדמונו אחר ברחמים. טו. לפנינו בגמרא, כי הא דרבא שמעיה להווא גברא דבעי רחמי ואמר, תזדמן לי פלניתא. אמר ליה, לא תיבעי רחמי הכי, אי חזיא לך, לא אזלא מינך. ואי

בזה את דברי הגמרא וישוב דקדוקיו. יב. רבינו מחדש, שאם נודמנה לו אשתו בלי תפלה, הרי זה סימן שהיא הזיווג שהוכרז לו מקודם, ואם נודמנה לו רק בכח התפילה, הרי זה סימן שאין זה הזיווג שהוכרז לו קודם ליצירתו. יג. לשון הגמרא, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, וקשין לזווג כקריעת ים סוף שנאמר (תהלים סח, ז) 'אלוקים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות', איני, והא אמר רב יהודה אמר רב, ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת, בת פלוני

לְהֵיוֹא גְבֵרָא דְקָאָמַר, רַחֲמָנָא לְיִזְדְּמֵן לִי
 פְּלִינְיָא זְכוּ, וְאִי לֹא, כְּפַרְתָּ בֵּה.
 וְכִנְנָתָם הֵימָּה לְהַזְהִירוּ שָׂאֵם זְכָה בְּה
 מַחְמַת תְּפִלָּתוֹ, אָף עַל גַּב
 שְׂאִינָה בַת מְזִלוֹ, יִתְחַזֵּק נְפִי בְתַפְלָתוֹ,
 שְׂמָא תּוֹעִיל לוֹ לְרָאוֹת סִימָן יָפָה בְּזוּגוֹ,
 בְּדִאִיתָא בְּזֵהר פְּרִשֵׁת וַיִּלְךְ (ח"ג רפד, א).
 וַיְדוּעַ, שְׂכַשְׂאִין הַזּוּג עוֹלָה יָפָה,

זרע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

תפילותיו, הכוונה בזה היתה להזיירו¹,
 שָׂאֵם זְכָה בְּה מַחְמַת תְּפִלָּתוֹ אָף עַל גַּב
 שְׂאִינָה בַת מְזִלוֹ, ולא הכריזו הבת קול
 עליה עבורו, צריך הוא לחשוש שמא
 חייו עמה לא יהיו מוצלחים, ולכך עתה
 אחר שהשתדך עמה יִתְחַזֵּק נְפִי עוד
 בְּתַפְלָתוֹ שיוסיף עוד להתפלל גם על
 הצלחת הזיווג, שְׂמָא תּוֹעִיל לוֹ - שאפשר
 שתפילתו תסייע לו לְרָאוֹת סִימָן יָפָה
 בְּזוּגוֹ, אף על פי שאינה בת זוגו, בְּדִאִיתָא
 בְּזֵהר פְּרִשֵׁת וַיִּלְךְ (ח"ג רפד, א).²

'אשת חיל' לא תזדמן בכח התפילה, והיא
 תינשא להראוי לה מהבת קול

וַיְדוּעַ³, שְׂכַשְׂאִין הַזּוּג עוֹלָה יָפָה, אזי
 האיש והאשה יהיו עניים, או שהאשה

דְּשַׁמְעִיה לְהֵיוֹא גְבֵרָא דְקָאָמַר, רַחֲמָנָא
 לְיִזְדְּמֵן לִי פְּלִינְיָא - ששמע שאיש אחד
 ביקש בתפילתו שהקב"ה יזמין לו
 שיתארס עם אשה פלוגית זכו, ואמר לו
 רבא, אל תבקש כן, לפי שממה נפשך,
 אם אשה זו ראויה לך על פי הבת קול,
 הרי אף שלא תרבה בתפלה, היא לא תלך
 ממך ותינשא לאדם אחר⁴. וְאִי לֹא, כְּפַרְתָּ
 בְּה - באשתך, שאם אינה בת מזלך,
 ומכל מקום תזכה בה בכח תפילותיך,
 לאחר זמן תתחרט על מה שנישאת לה,
 לפי שחיך עמה לא יצליחו⁵.

וְכִנְנָתָם - מה שבני ארץ ישראל שאלו
 אם האשה שהוא בא להשתדך עמה, היא
 'מצא' על פי הבת קול, או 'מוצא' על ידי

ציזנים ומקורות

בן לילה אחד. וכמו כן, כיון שהיו שואלים אותו
 קודם שנשתדך עמה, ולא לאחר הנישואין, איך שייך
 להקשות מה תועלת יש בזה. כ. כתוב בזוהר,
 הנושא אשה שאינה בת זוגו, הוא עלול להיות נדחה
 מפני בן זוגה, כלומר, שימות קודם זמנו כדי שיוכל
 בן זוגה לישאנה. אמנם מכל מקום, אם בן זוגה אינו
 בעל מעשים טובים, לא נדחה בעלה הראשון מפניו
 [ותא חזי אי האי לא כשרן עובדוי, אף על גב
 דדיליה היא ההיא אתתא, לא אתדחי האי אחרא
 מקמיה]. ומסיים הזוהר, 'בגין כך, בעי בר נש למבעי
 רחמי קמיה קודשא בריך הוא, כד יזדווג, דלא יתדחי
 מפני אחרא', פירוש, משום זה, צריך האדם לבקש
 רחמים מהקב"ה כשהוא נושא אשה, שלא ידחה מפני
 אחר. כא. עתה חוזר רבנו לבאר כוונת הפסוק

לא, כפרת בה' [מתוך שתראה שלא נתקבלה תפלתך,
 תבא ח"ו לכפור בהקב"ה]. אך בפירוש רש"י מכת"י
 גרס, כפרת בה, והכוונה שתתחרט על מה שלקחת
 אשה זאת. וכך נראה בכוונת רבינו, ממה שביאר
 באורך, שזיווגם לא יעלה יפה. טז. יש לבאר, שאף
 שבגמרא משמע ששייך שהיא תלך להינשא לאיש
 אחר, ע"י שהאיש ההוא ירבה בתפילה, מכל מקום,
 איש זה לא היתה תפילתו כך שלא יקח ממנו, אלא
 שיזכה בה. יז. כן היא הגירסא ברפוס ראשון,
 וראה בהערה לעיל בסמוך, שתי הגירסאות שבגמרא.
 יח. ע"פ רש"י מכת"י (ד"ה ואי לא). יט. היינו,
 שלפי פירוש רבינו מיושבות קושיותיו על פירוש
 הרי"ף, שכיון ששאלוהו אם מצאה בתפילה או על
 ידי בת קול, אין שייך כלל הקושיא, שאינה מכירה

וּמִשּׁוֹם הַכִּי אָמַר הַכְּתוּב 'אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא' בְּלִשׁוֹן עֵתִיד, דְּהֵינּוּ, עַל יְדֵי תַּפְלוּתוֹ, בְּוֹדָאֵי זֶה אֵי אֶפְשָׁר, וְלֹא יוֹעִילוּ בְּלוֹם תַּפְלוּתוֹ נִגְדָה אִם אֵינָה בַת מְזוּלָה וְרֵאוּיָה לוֹ.

אִם בָּאִים לְיַדֵי עֲנִיּוּת, הֵם חַיִּים שֶׁל צַעַר אֶף לְאִשָּׁה, וְאִם תְּמוּת הִיא, יֵשׁ לָהּ צַעַר לְמוֹת קָדָם זְמַנָּה. וְאִם יְמוֹת הוּא, יֵשׁ לָהּ צַעַר לְיִשְׁב אֶלְמָנָה, שֶׁהוּא סִימָן רַע לָהּ. וְלִכֵּן אֵי אֶפְשָׁר שְׂיִזְדַּמְּנוּ אֵלֶּה הַמְּקָרִים בְּאֵשֶׁת חֵיל, הוּאִיל שָׂרָב זְכוּתָהּ.

זרע שמשון המבואר

וּמִשּׁוֹם הַכִּי - וְעַל כֵּן אָמַר הַכְּתוּב 'אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא' בְּלִשׁוֹן עֵתִיד, דְּהֵינּוּ מִי הוּא אֲשֶׁר יוּכַל לְמַצּוֹא עַל יְדֵי תַּפְלוּתוֹ, אֵשֶׁה צַדְקָנִית שְׂאִינָה בַת זוּגוֹ וְלֹא הוֹכְרָזָה בְּבַת קוֹל עֲבוּרוֹ, זֶה בְּוֹדָאֵי זֶה אֵי אֶפְשָׁר, וְלֹא יוֹעִילוּ בְּלוֹם תַּפְלוּתוֹ נִגְדָה - לְהִתְאַרֵס עִמָּה, אִם אֵינָה בַת מְזוּלָה וְרֵאוּיָה לוֹ עַל פִּי הַבַּת קוֹל שִׁיִּצְאָה קוֹדָם יִצִּירְתוּ, שֶׁהוּא לְשַׁעֲבֵר. אֲלֵא לְעוֹלָם תִּזְכָּה הָאִשָּׁה הַצַּדְקָנִית, שֶׁהִיא 'אֵשֶׁת חֵיל', לְהִנְשֵׂא לְבֵן זוּגָה הֵרָאוּי לָהּ מֵהַבַּת קוֹל, וְהֵינּוּ שְׂאֵשֶׁת חֵיל תְּמִיד זִיווּגָה יִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת 'מִצָּא', וְלֹא 'מוֹצָא', וּבִכֵּךְ מֵתוֹרַצַת קוֹשִׁיית רַבְנוּ בְּפִסּוּק, כִּי אִכֵּן בּוֹדָאֵי יֵשׁ אֵשֶׁת חֵיל בְּעוֹלָם, וְעֵיקַר כּוּוֹנַת הַפִּסּוּק לּוֹמֵר, שְׂמִי שְׂאִינָה בֵּן זוּגָה, לֹא יִתְכֵּן לוֹ לְמַצּוֹא אוֹתָהּ וְלְהִנְשֵׂא לָהּ.

תְּמוּת קוֹדָם זְמַנָּה, אוֹ הַבַּעַל מֵת קוֹדָם זְמַנּוּ, כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינוּ בְּכַרִּייתָא (פִּסְחִים מַט, א)²², וְאִם בָּאִים לְיַדֵי עֲנִיּוּת, הֵם חַיִּים שֶׁל צַעַר אֶף לְאִשָּׁה, שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם אֵינן מְזוּנוֹתֵיהֶם וּפְרִנְסַתָּם מְצוּיִים. וְאִם תְּמוּת הִיא לְפָנֵי זְמַנָּה, יֵשׁ לָהּ צַעַר לְמוֹת קָדָם זְמַנָּה. וְאִם יְמוֹת הוּא תַּחֲלִילָה, יֵשׁ לָהּ צַעַר לְיִשְׁב אֶלְמָנָה, שְׂמָה שְׁבַעֲלָה מֵת בַּחֲיָיָה קוֹדָם זְמַנּוּ, הוּא סִימָן רַע לָהּ²³. וְלִכֵּן אֵי אֶפְשָׁר שְׂיִזְדַּמְּנוּ אֵלֶּה הַמְּקָרִים בְּ'אֵשֶׁת חֵיל' - אֵשֶׁה כְּשִׁירָה, הוּאִיל שָׂרָב זְכוּתָהּ - מְרוֹבִים זְכוּיּוֹתֶיהָ מֵחַמַּת הַמְּצוּוֹת שְׂמַקִּימָת, וְאֵינָה רֵאוּיָה לְהַצְטַעַר. וְלִכֵּן לְאִשָּׁה כְּשִׁירָה, בּוֹדָאֵי לֹא יֵאָרַע לָהּ לְהִנְשֵׂא לְמִי שְׂאִינָה בֵּן זוּגָה, אֲלֵא הַקַּב"ה יִזְמִין לָהּ רַק אֵת בֵּן זוּגָה שֶׁעַל יְדֵי הַבַּת קוֹל, כְּדִי שֶׁהַזִּיוּג יַעֲלֶה יָפָה, וְלֹא תַּחֲיָה חַיֵּי צַעַר.

ציונים ומקורות

וְאֶף שְׁלֵפֵי הַהֲלָכָה נִחְשַׁבְתָּ הָאִשָּׁה 'קַטְלָנִית' רַק כְּשִׁמְתוֹ שְׁנֵי אַנְשִׁים שְׂנִישְׂאוֹ לָהּ (רֵאָה יְבָמוֹת סד, א), מ"מ הִיא תַּחֲשׁוֹשׁ שְׁבִנֵי אָדָם יֵאָמְרוּ לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ הֵרָאֲשׁוּן, שֶׁהִיא קַטְלָנִית. וְעֵינֵן בּוֹזֵהֵר (ח"ב קב, א) שֶׁהָאֲרִיךְ לְבַאֵר שְׂרוּחַ הַבַּעַל הֵרָאֲשׁוּן שְׂמַת, מוֹסִיף לְעַמּוּד בְּגוּף אֲלֻמְנָתוֹ, וּמְרִיב עִם בַּעֲלָהּ הַשְּׂנִי שְׂנִישָׂא אוֹתָהּ. וְהוֹבֵאוּ דְבָרֵי הַזּוֹהַר בְּפִירוּשׁ רַבִּינוּ לְמַגִּילַת רוֹת (אוֹת א'). וְאֶפְשָׁר שֶׁמִּטַּעַם זֶה יִחַשְׁשׁוּ לְהִנְשֵׂא לְאֲלֻמְנָה.

'אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא'. כַּב. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בַּת כַּהֵן לְיִשְׂרָאֵל אֵינן זוּגָנָה עוֹלָה יָפָה, מֵאִי הִיא, אָמַר רַב חֲסָדָא, אוֹ אֲלֻמְנָה אוֹ גְרוּשָׁה אוֹ זֵרַע אֵינן לָהּ. בְּמַתְנִיתָא תְּנַא, קוֹבְרָה אוֹ קוֹבְרָתָה אוֹ מְבִיאָתָה לְיַדֵי עֲנִיּוּת. כַּג. מְפָנֵי שִׁישׁ בּוֹהַ סִימָן רַע, הִיא תִּשְׁב אֲלֻמְנָה זְמַן רַב, וְיֵשׁ לָהּ בּוֹהַ צַעַר גְּדוֹל. וְעֵנִין הַסִּימָן רַע הֵינּוּ שְׂנֵרָאָה בְּעֵינֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁמְפָנֵי שֶׁהִיא אֵשֶׁה שְׂאִינָה כְּשִׁירָה, בַּעֲלָהּ מֵת. וְיַחַשְׁשׁוּ לְהִנְשֵׂא לָהּ עוֹד.

וְאֵף אִם תִּמְצָא לֹמֵר, שְׁלֹפְעָמִים
אֶפְשָׁר שֶׁתִּשְׁאָר אֵשֶׁת חֵיל בְּלִי
בֶּן זֹוג שְׁלָה, דְּהִינּוּ, שְׁמַת בְּעֹדוֹ קָטָן, עַל
חֲטָא אָבִיו, אוֹ עַל יְדֵי אִיזוּ סִבָּה אַחֲרֵת,
וְאִז אֶפְשָׁר שִׁזְעִילוּ תְּפִלוֹתָיו שֶׁל אָדָם זֶה
לְקַחַת אוֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה, עִם כָּל זֶה, אָמַר
הַכֶּתוּב 'וְרַחֵק מִפְּנִינִים מִכְרָה'.

זרע שמשון המבואר

מפנינים מכרה, וכפי שיתבאר להלן.
 המתפלל עבור זוג העליון זוכה למצוא זיווג
 וכתב הרב מנחם עזריה - הרמ"ע
 מפאנו (בספרו עשרה מאמרות) **בְּמֵאמַר חֲקוּר**
דִּין חֶלֶק ד' פֶּרֶק י"ז, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ¹², הַמְּבַקֵּשׁ
רַחֲמִים עַל הַזְּיוּג עֲלִיּוֹן לְפִי הַכּוֹנֵה שׁוֹכְרֵנוּ -
הַזְּיוּג שֶׁל הַקְּב"ה וְכַסֵּת יִשְׂרָאֵל, שִׁישׁוּבוּ
וּיִתְאַחֲדוּ, וְתִהְיֶה הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלִימָה, וְהוּא
עֲצָמוֹ גַּם כֵּן צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבָר - שְׁגַם הוּא
מִבְּקֵשׁ לְמִצּוֹא אֶת זִיוּגוֹ, הוּא נֶעֱנֶה תְּחִלָּה
מִן הַשָּׁמַיִם לְמִצּוֹא אֶת זִיוּגוֹ, וְכַמְּבֹאֵר כֵּן
בְּגִמְרָא (ב"ק צב, א)¹³, לְמַעַן יִזְכֶּה לְאַתְעָרָא
מִתְתָּא לְהִיּוֹת שׁוֹשְׁבֵינָא לְעִילָא - כְּדִי שַׁעַל
יְדֵי הַזְּיוּג שְׁלוֹ לְמַטָּה, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת כְּמוֹ
שׁוֹשְׁבֵינָא לְהַזְּיוּג הַעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה¹⁴, עַב"ל.

ציונים ומקורות

אברו אף יונקי שדים. כה. לשון העשרה מאמרות,
 נמצאו לפי זה שני מיני זיווג לאדם, אחד, כרחל
 ליעקב, שהיתה זוגתו ממש בתולדת הנשמות, מזיווג
 של הקב"ה וכנסת ישראל וכו'. ואחד, שלא מדין
 התולדות אלא ברחמים, כזיווגה של לאה וכו',
 והמבקש רחמים על הזיווג העליון לפי הכוונה
 שזכרנו, והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה,
 למען יזכה לאתערא מתתא, ולהיות שושבין לעילא.
 כו. לשון הגמרא, כל המבקש רחמים על חבירו והוא
 צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה. כו. על פי

אפשר שימצא אשה כשירה בכח התפילה
 כשבן זוגה מת
וְאֵף אִם תִּמְצָא לֹמֵר, שְׁלֹפְעָמִים אֶפְשָׁר
שֶׁתִּשְׁאָר 'אֵשֶׁת חֵיל' - אִשָּׁה צַדִּיקִית, בְּלִי
בֶּן זֹוג שְׁלָה שֶׁהוֹכֵרֵז עֲלֶיהָ בְּבַת קוֹל, דְּהִינּוּ
כְּגוֹן שְׁמַת בֶּן זֹוגָה בְּעֹדוֹ קָטָן, עַל -
מַחֲמַת חֲטָא שְׁחַטָּא אָבִיו, כְּמִבּוֹאֵר בְּגִמְרָא
(שַׁבָּת לב, ב)¹⁵, שְׁלֹפְעָמִים הַבְּנִים הַקֹּטְנִים
מִתִּים מַחֲמַת עוֹנוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, אוֹ שְׁמַת
בֶּן זֹוגָה עַל יְדֵי אִיזוּ סִבָּה אַחֲרֵת, וְאִז אֶפְשָׁר
שִׁזְעִילוּ תְּפִלוֹתָיו שֶׁל אָדָם זֶה, לְקַחַת אוֹתָהּ
לוֹ לְאִשָּׁה עַל יְדֵי תְּפִלוֹתָיו, אֵף שֶׁלֹּא נִגְזַר
כֵּן קוֹדֵם שֶׁנּוֹלְדוּ. עִם כָּל זֶה, אָמַר הַכֶּתוּב
'וְרַחֵק מִפְּנִינִים מִכְרָה', כְּלוֹמֵר, אֵף אִם
יֵאָרֵעַ לְפַעֲמִים שִׁימְצָא אִשָּׁה כַּזֹּאת, מְכַל
מְקוֹם, יוֹכֵל לְזַכּוֹת בָּהּ רַק אִם 'וְרַחֵק

כד. לשון הגמרא, תנו רבנן, בעון נדרים בניים מתים,
 דברי רבי אלעזר ברבי שמעון. רבי יהודה הנשיא
 אומר, בעון ביטול תורה וכו'. פליגי בה רבי חייא בר
 אבא ורבי יוסי, חד אמר, בעון מזוזה. וחד אמר, בעון
 ביטול תורה וכו'. פליגי בה רבי מאיר ורבי יהודה,
 חד אמר בעון מזוזה, וחד אמר בעון ציצית, ע"כ.
 וראה עוד ברש"י (במדבר טז, כז) וז"ל, 'ונשיהם
 ובניהם וטפם' בא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי
 בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי
 עשרות, ובית דין של מעלה עד עשרים שנה, וכאן

וְזֶהוּ 'רְחֹק מִפְּנִינִים מִכְּרָה', שְׁהַמְכַר שְׁלָה בָּא מִמְּקוֹם רְחוֹק שְׁנִקְרָא 'פְּנִינִים', שְׁהָרִי תְּלוּי וְעוֹמֵד בְּזוּג עַלְיוֹן, וְמִי שְׁמַתְפַּלֵּל עַל זֶה הַזּוּג שֶׁהוּא זוּג נֶעְלָם שֶׁל הַפְּנִימִיּוּת לִפְנֵי וְלַפְּנִים

זרע שמשון המבואר

יקרות, שְׁנִקְרָאוּ כִּד לְפִי שְׁיִוְשְׁבוֹת לִפְנֵי וְלַפְּנִים בְּהִיכְלֵי הַמַּלְכִּים וּבְאוֹצְרוֹתֵיהֶם, וְאִינֶם נִמְצְאִים בְּמִקּוֹם אַחֵר, מַחֲמַת חֲשִׁיבוֹתָם^כ, אִזְּוֹקָא יִזְכָּה בָּהּ – בְּאִשְׁת חֵיל זו, אִף עַל פִּי שְׁאִינָה הַבַּת זוּג שֶׁהוֹכְנָה לוֹ עַל פִּי הַבַּת קוֹל.

בזכות האשה הכשירה יבואו הטובות
שנקראו 'שלל'

וְלֵאחֵר שְׁיִזְכָּה בָּהּ – ב'אשת חיל' באופן זה, אִז 'בְּטַח בָּהּ לֵב בְּעֵלָה וְכוּ' וְשִׁלָּל לֹא יִחְסֹר, בְּעֵלָה יִבְטַח בְּאִשְׁתּוֹ, לְפִי שְׁבִזְכוּתָהּ לֹא יִחְסֹר 'שִׁלָּל' מִבֵּיתוֹ, כְּלוּמַר, שְׁבִשְׁבִילָהּ – בְּזִכּוֹת מַה שֶׁהִיא אִשָּׁה צְדִיקָנִית, יִהְיֶה לְבְּעֵלָה בְּרַכָּה

ציונים ומקורות

תיבת 'מפנינים' מלשון לפני ולפנים, עיי"ש. כך גם בפסוק זה 'ורחוק מפנינים מכרה' פירש רבנו שהכוונה למקום שנקרא פנינים, ושהוא בא לו מחמת שעורר את הזיווג במקום עליון לפני ולפנים. לא. על פי עקודת יצחק (שער כב, פרשת חיי שרה). ועוד יש לפרש, שהפנינה מצויה בצדף הנמצא בעומק הים, ונמצא שהפנינה בפנים הצדף, שהוא בפנים הים. ראה שבת (צ, א) 'בנוקבא דמרגניתא', וראה שלטי הגיבורים (לרבי אברהם בן דוד זצ"ל, פנ"ג דף נח א-ב). ומתוך דברי רבינו נראה ביאור חדש בסוגיית הגמרא בהוריות, שדרשה תיבת 'מפנינים' כמו 'לפני ולפנים', וכבר עמדו המפרשים על כך, שבפסוק כתוב 'פנינים', ולא 'לפני ולפנים'. אמנם לפי דברי רבינו ניתן לבאר, שהגמרא דרשה כן, משום שגם השורש של תיבת 'פנינים' עצמה, הוא

זיווג הגון שלא על פי בת קול
בא ממקום גבוה בשמים

וְזֶהוּ 'רְחֹק מִפְּנִינִים מִכְּרָה', שְׁה'מְכַר' – הַזּוּג שְׁלָה – שֶׁל ה'אשת חיל'^כ, אִם הוּא בָּא עַל יְדֵי כַח הַתְּפִילָה, וְלֹא מַחֲמַת הַבַּת קוֹל, הָרִי הוּא בָּא מִמְּקוֹם 'רְחוֹק' – נִשְׁגַּב וְגִבּוֹה, שְׁנִקְרָא 'פְּנִינִים'^{כט} שְׁהָרִי זִיוּגוֹ תְּלוּי וְעוֹמֵד בְּזוּג עַלְיוֹן – שִׁזְכָּה לְזִיוּגוֹ רַק מַחֲמַת שֶׁהַתְּפִלָּה עַל יַחֲדֵי הַזּוּגוֹ הַעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן נִעֲנָה תַּחֲלִילָה, וְמִי שְׁמַתְפַּלֵּל עַל זֶה הַזּוּג הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא זוּג נֶעְלָם שֶׁל הַפְּנִימִיּוּת לִפְנֵי וְלַפְּנִים בְּקִדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ – שֶׁהוּא מִקּוֹם הַפְּנִימִי מֵהָאוֹלָם שֶׁהוּא נִחְשָׁב 'בְּפִנִים'^ל, כְּמוֹ הַפְּנִינִים – מִרְגְּלִיּוֹת

המבואר מפירוש יד יהודה. כת. ראה בקידושין (ב, א), שהקידושין נקראים קנין ומקח, וככתוב (דברים כב, יג) 'כי יקח איש אשה'. כט. ראה זוהר (ח"ד מב, ב), וכדין כלהו רחיקין מאלין פנינים עלאין קדישין, דלא יהא לון חולקא בהו, הדא הוא דכתיב 'ורחוק מפנינים מכרה'. ל. ענין הזיווג שבקודש הקדשים, נזכר בזוהר (אדרא זוטא ח"ג פרשת האזינו רצו, ב). וראה עין חיים (שער מ"ג ומ"ד דרוש י') שביאר מהות היחוד בין הקב"ה וישראל במשל לזכר ונקיבה, כאשר היחוד השלם נקרא זיווג פנים בפנים, כעין מראה הכרובים שבקודש הקדשים. יתכן שכוונת רבנו לפרש כמו שמצינו בגמרא (הוריות יג, א), שהדין שממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, נלמד מהפסוק (משלי ג, טו) 'יקרה היא מפנינים', מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. ודרשו

וַיְהִי נִקְרָא כְּאֵלוֹ זֹכָה בְּשִׁלָּל שְׁלָהֶם.
וְעוֹד, 'שִׁלָּל' גִּימַטְרִיָּא ה' פְּעָמִים
'חֶסֶד', שִׁיזְכָּה לְהִיּוֹת מְשַׁפֵּעַ
מִכָּל הַחֲמֻשָּׁה חֶסְדִּים הִידוּעִים, הַפֶּדָּה
דַּעַת הַמְקַטְרָגִים, שְׁפָל חֶפְצָם הוּא
לְהַשְׁטִין וּלְעוֹרֵר הַדִּין, חֶסֶם וְשָׁלוֹם.

זרע שמשון המבואר

ה'אשת חיל', יזכה שִׁתְּהָה לוֹ מִמּוֹן הַרְבֵּה,
והיינו הַפֶּדָּה רְצוֹן הַמְקַטְרָגִים, וַיְהִי נִקְרָא
כְּאֵלוֹ הוּא זֹכָה בְּשִׁלָּל שְׁלָהֶם, ולכן כתוב
'וְשִׁלָּל לֹא יִחְסֹר'.²⁷

וְעוֹד - טעם נוסף, שהטובות שיוזכה
בהן נקראו בפסוק 'שלל', לפי ש'שִׁלָּל'
(360), הוא בגימטריא ה' פְּעָמִים 'חֶסֶד' (72),
ובא הפסוק לרמז בכך, 'שְׂאִישׁ זֶה שֵׁנֵשׂא
'אֵשֶׁת חֵיל', יִזְכָּה לְהִיּוֹת מְשַׁפֵּעַ מִכָּל
הַחֲמֻשָּׁה חֶסְדִּים הִידוּעִים²⁸, והיינו הַפֶּדָּה דַּעַת
הַמְקַטְרָגִים, שְׁפָל חֶפְצָם הוּא לְהַשְׁטִין -
לקטרג וּלְעוֹרֵר הַדִּין - לתבוע שיתנהג

בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וְעֵשֶׂר, כְּדָאִיתָא בִּיבְמוֹת
(סב, ב), לְפִי שְׁהַמְקַטְרָגִים לֹא הָיוּ
רוֹצִים שְׁהָאָדָם יִהְיֶה שְׂרוּי בְּמוֹכָה,
כְּמוֹ שְׂדֵרְשׁוֹ וְ"ל סוֹד הַפְּסוּק (דברים כ,
יד) 'וְאָכַלְתָּ אֶת שִׁלָּל אוֹיְבֶיךָ', שִׁתְּהָה
לוֹ מִמּוֹן הַרְבֵּה, הַפֶּדָּה רְצוֹן הַמְקַטְרָגִים,

וְשָׁלוֹם וְעֵשֶׂר, כְּדָאִיתָא בגמרא בִּיבְמוֹת
(סב, ב)²⁹.

ובמה שהטובה והעושר וכו' נקראו
'שלל', יש לדקדק, שלשון זה שייך למה
שהאדם לוקח לעצמו מאויבו בעל כרחו,
ולכאורה לא מדובר כאן בכגון זה. ויש
לבאר, שהוא לְפִי שְׁהַמְקַטְרָגִים לֹא הָיוּ
רוֹצִים שְׁהָאָדָם יִהְיֶה שְׂרוּי בְּמוֹכָה, כְּמוֹ
שְׂדֵרְשׁוֹ וְ"ל סוֹד הַפְּסוּק (דברים כ, יד) 'וְאָכַלְתָּ
אֶת שִׁלָּל אוֹיְבֶיךָ' - מה שתזכה לכל
הטובות, נקרא 'שלל' שנלקח בעל כרחם
של המקטרגים³⁰. וכמו כן, זה שישא את

ציזונים ומקורות

ברכה וכו', בלא עושר, כמה דאת אמר 'בטח בה לב
בעלה ושלל לא יחסר'. לג. ראה מעין החכמה [ספר
קבלה קדמון] (ד"ה עוד צירוף, עמוד לג. סוד אלופי
בני עשו, ענין האלוף העשרים ואחד, עמוד נא)
שמבואר כן בדבריו. לד. וראה עוד מה שכתב
רבנו בפרשת לך לך (אות כז) וזה לשונו, ודייק לומר
'שלל', על דרך 'ואכלת את שלל אויביך',
שהמקטרגים שהם האויבים של אדם, לא היו רוצים
שיתעשר. לה. ראה בפירושו הרמ"ז [על הזוהר
(ח"ב כב, ב) 'ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע
לעם הזה והצל לא הצלת את עמך' (שמות ה, כג),
מאן הוא דיימא כדן, אלא משה דיידע דהא דרגא
אחרא עלאה זמין ליה, אמר רבי יצחק, בשירותא
דאתיהיב ליה ביתא פקיד לה, כבר נש דפקיד לביתה
ואמר כל מאן דבעי בלא דחילו, וז"ל, פקיד ליה,

לפני ולפנים, וכפי שפירש כאן רבנו הכוונה,
שנקראו תכשיטין אלו פנינים מלשון לפני ולפנים,
מקום ששם מניחים אבנים יקרים אלו, וממילא כל
ענין הפנינים רומז לענין לפני ולפנים. לב. לשון
הגמרא, אמר רבי תנחום אמר רבי חנילאי, כל אדם
שאינו לו אשה, שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא
טובה. בלא שמחה, דכתיב (דברים יד, כו) 'ושמחת
אתה וביתך'. בלא ברכה, דכתיב (יחזקאל מד, ל)
'להניח ברכה אל ביתך'. בלא טובה, דכתיב (בראשית
ב, יח) 'לא טוב היות האדם לבדו וכו'. רבא בר עולא
אמר, בלא שלום, דכתיב (איוב ה, כד) 'ויידעת כי
שלום אהלך ופקדת נון ולא תחטא', ע"כ. ויתכן
לומר, שרבינו מפרש שטובה' שכתוב בגמרא שם,
היינו עושר. ובזוהר חדש (פרשת חוקת סב, א) כתוב,
כל השרוי בלא אשה, שרוי בלא טובה וכו' בלא

מאמרם ז"ל
אין תבונה
מצויה בתוך
ביתו של
אדם אלא
בשביל
אשתו

[וְלֹאֲבָרֶם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָהּ] (בראשית יב, טו).
וְהַטַּעַם שֶׁהַבְּרָכָה בָּאָה לְאָדָם דּוֹקָא
בְּשִׁבְלֵי הָאִשָּׁה, הֵינּוּ לְפִי שֶׁהָאִשָּׁה טוֹבָה
נְאֻמָּנָת לְבַעֲלָהּ, לְפִיכָךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא שׁוֹלֵחַ לְבַעֲלָהּ בְּרָכוֹת עַל יְדֵיהָ,
בְּרַכְתֵּיב (משלי כח, כ) 'אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב

'נְמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע'. קִשְׁהָ, דָּאֵם
הוּא טוֹב, פְּשִׁיטָא דְאִינוּ
רַע. וַיֵּשׁ לֹאמֵר, דְּאֲמַרִּינָן בְּמִצְעָא פֶּרֶק ד'
(נט, א), 'שְׂאִין הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ
שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשִׁבְלֵי אִשְׁתּוֹ, שְׁנַאֲמַר
(יחזקאל מד, ל) 'לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ'

זרע שמשון המבואר

מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשִׁבְלֵי -
בזכות אשתו, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל מד, ל) ^{טו} ('לְהַנִּיחַ
בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ'), [וְלֹאֲבָרֶם הֵיטִיב
בְּעִבּוּרָהּ] (בראשית ב, טו) ^{טז}. וְהַטַּעַם שֶׁהַבְּרָכָה
בָּאָה לְאָדָם דּוֹקָא בְּשִׁבְלֵי הָאִשָּׁה, הֵינּוּ לְפִי
שֶׁהָאִשָּׁה שְׂהִיא טוֹבָה, הֵרִי הִיא נְאֻמָּנָת
לְבַעֲלָהּ - נשמרת מכל עסק עם שאר
האנשים, וגם אינה גוזלת את ממון בעלה,
וְלְפִיכָךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵחַ לְבַעֲלָהּ
בְּרָכוֹת עַל יְדֵיהָ, בְּרַכְתֵּיב (משלי כח, כ) ^{טז} 'אִישׁ

הַקַּב"ה עִם בְּרִיתוֹ בְּמִדַּת הַדִּין וְיַעֲנִישֵׁם עַל
חַטָּאֵיהֶם, שֶׁהוּא הֵיפֶךְ הַחֶסֶד, חָס וְשָׁלוֹם.
הַבַּעַל זֹכֵחַ לְבִרְכוֹת בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ הַנְּאֻמָּנָת לוֹ
'נְמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע', קִשְׁהָ - יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת עַל כִּפְלֵי לְשׁוֹן הַפְּסוּק, שֶׁהִיא אִשְׁת
חֵיל' גּוֹמֵלֵת לְבַעֲלָהּ טוֹב וְלֹא רָע, דָּאֵם
הוּא טוֹב, פְּשִׁיטָא דְאִינוּ רַע, וְאֵם כֵּן
לְכַאוּרָה תִּיבּוֹת 'וְלֹא רָע' מִיּוֹתְרוֹת ^{טז}.
וַיֵּשׁ לֹאמֵר, בְּהַקְדָּם מַה דְּאֲמַרִּינָן בְּגַמְרָא
בְּבֵא מְצִיעָא פֶּרֶק ד' (נט, א) ^{טז}, 'שְׂאִין הַבְּרָכָה

ציונים ומקורות

בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר
(בראשית יב, טו) 'ולאברם הטיב בעבורה', והיינו
דאמר להו רבא לבני מחווא, אוקירו לנשייכו כי היכי
דתתעתרו [כברו את נשותיכם, כדי שתתעשרו].
לח. לשון הפסוק, 'נראשית כל בכורי כל וכל תרומת
כל מכל תרומותיכם לפנהיגים יהיה נראשית ערסותיכם
תתנו לפנהיג להניח ברכה אל ביתך'. אך נראה שיש
כאן טעות סופר, לפי שבגמרא הובא רק הפסוק
שנוסף בסוגריים. ובתורת חיים (ב"מ שם ד"ה שאין)
ציין שכעין זה מבואר ביבמות, השרוי בלא אשה,
שרוי בלא ברכה שנאמר 'להניח ברכה אל ביתך'.
ועיין שם שביאר הטעם על פי דברי הוזהר.
לט. לשון הפסוק, 'ולאברם הטיב בעבורה ויהי לו
צאן ובקר וחסדים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים'.
מ. ראה בדברי רבנו פרשת לך לך (סוף אות יב),
שכתב כן. מא. לשון הפסוק, 'איש אמונות רב
ברכות ואין להעשירי לא יגקה'.

פירוש, המשיך עליה אור 'פק"ד' שזו היתה נבואתו
וכו', ועל זה נאמר (תהלים סח, יג) 'ונות בית תחלק
שלל', גימטריא ה' חסדים, שלקחה חלק בהם בדרך
שלל וכו', כמבואר באוצרות חיים (עמוד צו, א)
ובעץ חיים (של"ח פ"ג). ע"כ. ובכתבי האר"י מובא
כי 'חמשה חסדים' היינו חמשה שמות הוי"ה שמצד
החסד, שמספרם ק"ל. כי הרעת דזעיר אנפין יש בו
חמשה חסדים וחמשה גבורות, והם עשרה הוי"ות,
בגימטריא ר"ם. ראה עוד בשער מאמרי רשב"י (פרשת
בראשית ופרשת שלח לך). וכתבו בספרים הקדושים,
כי החמשה חסדים ממתיקים את החמשה גבורות,
ומשם נשפע הטוב. לו. נראה שהאלשיך והמצודת
דוד כבר נשמרו מקושיא זו, שפירשו, בכל ימי חייה
כאשר בעלה היטיב עמה גמלה לו טוב לעומת
הטובה, אבל אם עשה לה בעלה רע, לא גמלה לו
כמפעלו. לו. לשון הגמרא, אמר רבי חלבו, לעולם
יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה

וְקִשְׁר הַפְּסוּק הוּא כָּךְ, גְּמַלְתָּהוּ טוֹב' דְּהִינּוּ הַטּוֹב וְהַבְּרָכָה שְׁבָאָה לְבֵית בְּעֵלָה עַל יְדָה. וְלָמָּה הַבְּרָכָה בָּאָה דְּוָקָא עַל יְדָה, 'וְלֹא רַע', מִשּׁוּם שְׂאִינְהָ עוֹשֶׂה שׁוּם רַע, וְאִינְהָ מוֹעֵלַת בְּבַעֲלָהּ.

בְּרָכוֹת', וְאִמְרִינוּ בְּמִדְרַשׁ פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי (שְׁמו"ר נא, א), כֹּל מִי שֶׁהוּא נְאֻמָּן, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח בְּרָכוֹת עַל יְדוֹ. וּבִסּוּטָה שְׂאִינְהָ נְאֻמָּנָה, כְּתִיב (במדבר ה, יב) 'וּמַעֲלָה בּוֹ מַעַל'.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

לְאֻנְשִׁים אַחֲרִים, לִכְךָ כְּתִיב (במדבר ה, יב)¹⁰ 'וּמַעֲלָה בּוֹ מַעַל' – שֶׁהִיא גּוֹרֵמַת לוֹ לְהַפְסִיד אֶת מַמּוֹנוֹ, וְהִינּוּ לְהִפְךָ מֵאֲשֶׁה טוֹבָה שֶׁעַל יְדָה נִשְׁפַּע טוֹב לְבַעֲלָהּ.¹¹

רמז בפסוק שהאשה הכשירה
גומלת טוב לבעלה

וְקִשְׁר הַפְּסוּק הוּא כָּךְ, גְּמַלְתָּהוּ טוֹב' דְּהִינּוּ שֶׁהֵאֵשֶׁת חֵיל, גּוֹרֵמַת לְהַטּוֹב וְהַבְּרָכָה שְׁבָאָה לְבֵית בְּעֵלָה עַל יְדָה – בְּזִכְרוֹתָהּ. וְאִם תִּשְׁאֹל, לָמָּה הַבְּרָכָה בָּאָה דְּוָקָא עַל יְדָה, הַתְּשׁוּבָה לִכְךָ הִיא, 'וְלֹא רַע', מִשּׁוּם שְׂאִינְהָ עוֹשֶׂה שׁוּם רַע, וְאִינְהָ מוֹעֵלַת בְּבַעֲלָהּ, אֵלֹא הִיא נְאֻמָּנָה לוֹ.¹²

אֲמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת' – הַמֵּתַעֲסֵק עִם הַבְּרִיּוֹת בְּאֻמּוֹנָה וְאִינוּ מֵרַמָּה אוֹתָם, זוֹכֵה לְהַרְבֵּה בְּרָכוֹת, וְאִמְרִינוּ בְּמִדְרַשׁ פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי (שְׁמו"ר נא, א)¹³ עַל פְּסוּק זֶה, כֹּל מִי שֶׁהוּא נְאֻמָּן, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח בְּרָכוֹת עַל יְדוֹ לְכָל הַנִּכְסִים שֶׁהוּא מוֹפְקֵד עֲלֵיהֶם לְשִׁמְרָם. וְגַם הָאִשָּׁה מוֹפְקֵדַת לְשִׁמּוֹר אֶת נִכְסֵי בַעֲלָהּ, וְכֵן צְרִיכָה לְהִיּוֹת נְאֻמָּנָה לוֹ שֶׁלֹּא לְהִתְעַסֵּק עִם אַנְשִׁים אַחֲרִים, וְלִכְךָ אִם הִיא אִשָּׁה נְאֻמָּנָה, הַקְּב"ה שׁוֹלַח עַל יְדָה בְּרָכָה לְנִכְסֵיוֹ.¹⁴

וּבִסּוּטָה – הַמְזַנֶּה עִם אַחֲרִים, כִּיּוֹן שְׂאִינְהָ נְאֻמָּנָה לְבַעֲלָהּ, אֵלֹא נִבְעֵלַת

צִיּוֹנִים וּמְקוּרוֹת

מַעַל'. מֵהַ כִּפְשׁוּטוֹ פִּירוּשׁ הַפְּסוּק הוּא שֶׁהִיא מוֹעֵלַת בְּבַעֲלָהּ עַל יְדֵי שְׁמִזְזָה עִם אִישׁ אַחֵר, וְכִפְרִיּוֹשׁ רִש"י שֶׁם. אֵךְ נִרְאֶה שֶׁרַבִּינוּ הוֹקְשָׁה לוֹ שֶׁלִּשְׁוֹן מַעֲלִיָּה מְצִינּוּ רַק בְּמִמּוֹן, וְלִכְךָ מִפְּרֵשׁ שְׁמַעֲלִיָּה זֶה הוּא גַם עֲנִין מְמוֹנִי, וְכַעֲנִין מַעֲלִיָּה בְּקִדְשֵׁים דְּהִינּוּ שְׁמִשְׁנָה וּמַעֲבִיר מִמּוֹן הַקֹּדֶשׁ לְחֹל. וְכִמוֹ כֵּן בְּסוּטָה, עַל יְדֵי שְׂאִינְהָ נְאֻמָּנָה לְבַעֲלָהּ וְנִבְעֵלַת לְאַחֲרִים, הִיא גּוֹרֵמַת לְהַפְסִיד מִמּוֹן בַּעֲלָהּ, כִּי מִחֲמַתָּה אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בָּהֶם. וְהוּא חִידוּשׁ גָּדוֹל. וְיֵשׁ לְהַבִּיא סִמְךָ לְפִירוּשׁוֹ שֶׁל רַבִּנוּ דְּבַרְבֵי הַמְּדַרְשׁ (בְּמַדְב"ר ח, ט) וּז"ל, וְלִכְךָ כְּתִיב בְּסוּטָה בַּעַת שֶׁשׁוֹכְכַת עִם אַחֵר 'וּמַעֲלָה בּוֹ מַעַל', ב' מַעֲלִיּוֹת הִלְלוּ לָמָּה, אַחַת שֶׁהִיא מִשְׁקֵרַת בְּהַקְּב"ה, וְהַשְּׁנִיָּתָה שֶׁהִיא מִשְׁקֵרַת בְּבַעֲלָהּ, כִּיִּצַד מִשְׁקֵרַת בְּבַעֲלָהּ, שֶׁהִיא אוֹמֵרַת עַל הַמְּמוֹזֵר שֶׁהוּא בִּנּוּ, וְאִינוּ בִּנּוּ, וְהוּא יוֹרֵשׁ אֶת נִכְסֵיוֹ, עִכ"ל. הִרִי שְׁגַם הַמְּדַרְשׁ מִפְּרֵשׁ שֶׁהַמַּעֲלִיָּה בְּבַעֲלָהּ הוּא עֲנִין מְמוֹנִי. מִן כְּלוּמָר,

מִב. לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ, 'וְאֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן' (שְׁמוֹת לח, כא), כֵּךְ פִּתַח רַבִּי תַנְחוּמָא בְּרַב אַבָּא, 'אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת', אַתָּה מוֹצֵא כֹל מִי שֶׁהוּא נְאֻמָּן, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיא בְּרָכוֹת עַל יְדֵיו וְכו', 'אִישׁ אֲמוֹנוֹת' זֶה מִשָּׁה, שֶׁהוּא נְאֻמָּנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאֻמֵּר (בְּמַדְבֵר יב, ז) 'לֹא כֵן עַבְדֵי מִשָּׁה כָּל כֵּתִי נְאֻמָּן הוּא', הוּי 'אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת' שְׁכָל הַדְּבָרִים שֶׁהִיא גּוֹזֵר עֲלֵיהֶם הִיוּ מִתְּבַרְכִּים לְפִי שֶׁהוּא נְאֻמָּן. מִג. נִרְאֶה שֶׁבְּכּוֹנֵה הַבֵּיא רַבִּינוּ גַם אֶת הַמְּדַרְשׁ, לְפִי שֶׁמֵּהַפְּסוּק עֲצֻמוֹ 'אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת' מוֹכֵחַ רַק שֶׁהָאִישׁ הַנְּאֻמָּן בְּעַצְמוֹ זוֹכֵה לְהַרְבֵּה בְּרָכוֹת בְּזִכְרוֹת נְאֻמָּנוֹתָיו. אֲבָל בְּמִדְרַשׁ מְבוּאָר שְׁגַם הַדְּבָרִים שְׁמִשָּׁה הִיא רַק גּוֹזֵר עֲלֵיהֶם, הַתְּבַרְכוּ בְּזִכְרוֹתָיו, וְכִמוֹ כֵּן נִכְסֵי הָאִישׁ מִתְּבַרְכִּים בְּזִכְרוֹת אִשְׁתּוֹ, שֶׁהִיא כִּמוֹ גּוֹזֵר עֲלֵיהֶם. מִד. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ פִּי תִשְׁטֶה אִשְׁתּוֹ וּמַעֲלָה בּוֹ

וְאִם תֹּאמַר, וְאִיךָ יִבְחֹן הַבַּעַל שֶׁהַבְּרָכָה בָּאָה לוֹ בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתוֹ וְלֹא בְּזִכּוֹתוֹ. מִשּׁוֹם הֵכֵי, הוֹסִיף 'כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ', שֶׁבְּשִׁתְּמוֹת הַיָּא, תִּפְסַק הַבְּרָכָה מִבֵּיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כד, טו) 'וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ, שֶׁבְּשִׁמְתָהּ שָׂרָה, פָּסְקָה הַבְּרָכָה מִן הָעֵפֶת, הַעֲפָה, וְעַי"ש.

זֶרַע שִׁמְשׁוֹן הַמְּבֹאָר

כְּשֶׁהֵאשָׁה מֵתָה

מֵתְבַרֵּר שְׁכַל הַבְּרֻכּוֹת שֶׁבְּבֵית הַיָּו בְּזִכּוֹתָהּ וְאִם תֹּאמַר, וְאִיךָ יִבְחֹן הַבַּעַל שֶׁהַבְּרָכָה בָּאָה לוֹ בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתוֹ שֶׁהֵיא נֹאמֶנֶת לוֹ, וְלֹא בְּזִכּוֹתָהּ - בְּזִכּוֹת מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, מִשּׁוֹם הֵכֵי הוֹסִיף הַפְּסוּק, 'כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ', שְׁכִיּוֹן שֶׁהַבְּרָכָה מִצּוּיָה בְּבֵיתוֹ בְּזִכּוֹת אֲשֶׁתוֹ, הַרִי הֵיא שׁוֹרָה רַק כָּל זְמַן שֶׁאֲשֶׁתוֹ חַיָּה, שֶׁבְּשִׁתְּמוֹת הַיָּא, תִּפְסַק הַבְּרָכָה

מִבֵּיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כד, טו) 'וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ, שֶׁבְּשִׁמְתָהּ שָׂרָה, פָּסְקָה הַבְּרָכָה מִן הָעֵפֶת, וְאִז הַתְּבַרֵּר שֶׁהַבְּרָכָה הִתְּהָ שׁוֹרָה בְּעִסָּה רַק בְּזִכּוֹתָהּ^מ, וְהֵינּוּ אֵף שֶׁהֵיא אֲבֵרָהִם קַיִם, וְהֵיא אִפְשָׁר לֹא שֶׁהַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּבֵיתוֹ בְּזִכּוֹתוֹ, מְכַל מְקוֹם הַחוּבֵר שֶׁהַבְּרָכָה הִתְּהָ שׁוֹרָה בְּעִסָּה רַק בְּזִכּוֹת שׁוֹרָה. וְעַי"ש.

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

וַיִּקַּח אֶת רִבְקָה וְתָהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּאָּהֲבָהּ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ. מֵהַ. לְשׁוֹן רַש"י, 'הֵאֱהָלָה שׁוֹרָה אִמּוֹ וַיִּבְיָאָה הֵאֱהָלָה', וְנַעֲשִׂית דּוֹגְמַת שׁוֹרָה אִמּוֹ, כְּלוֹמֵר, וְהֵרִי הֵיא שׁוֹרָה אִמּוֹ, שְׁכַל זְמַן שֶׁשׁוֹרָה קַיִמַת, הֵיא נֹר דְּלוֹק מַעֲרֵב שְׁבַת לַעֲרֵב שְׁבַת, וּבְרָכָה מִצּוּיָה בְּעִסָּה, וְעַנּוּן קֶשׁוֹר עַל הֵאֱהָלָה, וּמִשְׁמַתָּה פְּסוּק, וְכִשְׁבַּאת רִבְקָה חִזּוֹר.

וְלֹא רַע' אִינוּ הַמִּשְׁךְ לְגַמְלַתָּהּ טוֹב' שֶׁהֵאשָׁה גּוֹמֶלֶת לוֹ רַק טוֹב וְלֹא רַע, שֶׁאִם כֵּן יֵשׁ לְדַקְדֵּק בְּכַפִּילוֹת שֶׁבְּפְסוּק וְכִמּוֹ שֶׁהַקְּשָׁה רַבִּינוּ, אֵלֵא ש'וְלֹא רַע' הֵיא הַסִּיבָה לְמָה ש'גַּמְלַתָּהּ טוֹב', וְכְלוֹמֵר, הֵיאֵךְ הֵאשָׁה גּוֹמֶלֶת טוֹב לְבַעֲלָהּ, עַל יְדֵי שֶׁהֵיא 'וְלֹא רַע', אֵלֵא נֹאמֶנֶת, וְרֵאִישׁ אִמוֹנּוֹת' גּוֹרֵם שֶׁהֵיא 'רַב בְּרֻכּוֹת'. מֵהַ. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'וַיִּבְאָהָ יִצְחָק הֵאֱהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ

התפילה העיווחדת שכתב הזרע שעשון שניסוגל לציציאת שידוך

מספר הרב ש.ג. מחשוכי הלומדִים כישיבת מיר כירושלים:

מאז שנודע לי על מעלת הלימוד בתורת זרע שמשון קבלתי על עצמי שמלכד הלימודים הקבועים שיש לי בספר, אלמד ככל סעודת שבת קטע מתוך חידושי ותורתו, שבכך גם בני משפחתי הסועדים עמי יזכו להתכשם מאור תורתו ומסגולת הלימוד בו, וכן האודחים שסמוכים על שולחני מדי שבת בשבתו, שרבים מהם עדיין לא שמעו על חשיבות הלימוד בספר, ובכך אני זוכה להיות נמנה בין מזכי הרבים.

באחד השבתות כשהתארחתי אצל אחד מקרובי משפחתי, שהיה להם שני ילדים מכוברים מאד שכבר עברו את גיל השלושים מזמן, ועדיין לא זכו למצוא את זיווגם, אמרתי לעצמי מן הראוי שגם השבוע לא אשנה את קביעותי, וגם כאן אלמד בתורתו של הזרע שמשון בכדי שזה יועיל לזכות עבור הבנים המכוברים המצפים לישועה למצוא את השידוך הראוי להם.

התחלתי בלימוד הקטעים הראשונים שבפרשת חיי שרה שמפרש רבנו את פסוקי האשת חיל ומתאים ללימוד בכל ליל שבת, שכתובם מזכיר רבנו את דברי הרמ"ע מפאנו על האופן שראוי להתפלל מי שרוצה למצוא את זיווגו, שיתפלל על ענין ה'זיווג העליון' ובכך יזכה שיתקיימו בו מאמר חז"ל כל המתפלל על חברו הוא נענה תחילה עיי"ש. המשתתפים בסעודה נהנו מאד מהפגנים המיוחדים של הזרע שמשון, ואני בליכי נשאתי תפילה לפני רבון העולמים שבזכות הלימוד בתורתו של האי גברא רבא חסידא קדישא יזכו לישועה בקרוב ויזכו לבנות את ביתם. לאחר תקופה של כחודשים באה הבת הגדולה בכרית האירוסין בתאריך ו' אלול. זוגתי ותחילי ששמה לב להתאריך המיוחד הזה, שבו חל יום ההילולא של רבנו הזרע שמשון ז"ע, אמרה לפני הכלה כמסיחה לפי תומה, שתשים לב שהיום שבו היא מתארסת זה יום מיוחד, בהיות שיום זה הוא יום פטירתו של הצדיק הקדוש שחיבר את הספרים המסוגלים 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'. ברגע שהכלה שמעה ממנה מילים אלו, היא נדהמה והשתוממה! ולא יכלה להמשיך בדיבורה מרוב התרגשות. זוגתי שעמדה כנגדה התפלאה לא פחות ושאלה אותה בתמיהה, מה קרה?! מה נבהלת כשאמרתי לך שהיום הוא יום היארציית של הזרע שמשון?!

הכלה השיבה לה דבר פלא: את זוכרת לפני כמה חודשים שאכלתם אצלנו בליל שבת, ובעלך היקר הקריא קטעים מתוך הספר 'זרע שמשון'?! בתוך הדברים הוא הזכיר את דברי ה'זרע שמשון' בשם הרמ"ע מפאנו זצ"ל, שראוי לאדם להתפלל עבור 'זיווג העליון', ובזכות זה יזכה שיענה תחילה. מאז ששמעתי את הדברים המפליאים האלו, התחלתי להתפלל בדרך זו, אף שאין לי שום מושג מה הוא עומק ענין זה, שכודאי הכוונה על דברים שנשנים ביותר, אולם אני התפללתי בתמימות כפי המילים שכתב הזרע שמשון מבלי שום שינוי, וקיותי שבזכות תפילה זו אזכה שידרמן בפני זיווג הגון בקרוב. כימים אלו שכאופן פלא אני זוכה להתארס לאחר כל הייאוש והצער שעברו עלי רבות בשנים, אני בטוחה שאני זוכה לכך רק מחמת העצה הנפלאה שלמדתי מתוך ספרו של הזרע שמשון, ובזכות שקיימתי את זה 'הלכה למעשה' יום יום. והרגע כשאני שומעת שהיום זה יום ההילולא שלו, הדבר מפליא אותי שבעתים, כי אני מרגישה בכך רמז ואת מהשמים, על זכותו של הזרע שמשון ותורתו שהם עמדו לי לזכות ולמליץ, לקיים מה שכתב בספרו ושזוכה להגיע לישועה טובה זו. יהי רצון שאכן יתעורר הזיווג העליון, ונזכה לגאולה שלימה במהרה, ויהיה שמחה בכל העולמות.

לומד בתורת זרע שמשון

רוצה להבין יותר?!
 מעונין לשמוע ווארט קולע
 בענייני הפרשה?!
 רעיון קצר ונפלא בענינים אחרים?!
 שיעור תמציתי על דרוש שלם?!

בלשון הקודש * באידיש
 באנגלית * בצרפתית

קול זרע שמשון

ארץ ישראל
 02-80-80-600

ארה"ב
 716-229-4808

לונדון
 0333-300-2515